

v sramoti in ničnosti kakor bledična, izžeta lahkoživka pred krepstnim, čvrstim slovenskim dekletom! — Kdor hoče zdrave hrane in resničnega užitka, naj obstane ob Trdini in naj prosí Boga, da nam ga zopet da! Sedaj, ko ga več ni, šele vemo, kaj nam je bil.

**Slavoslovna brošura** Slov. delavskega pevskega društva „Slavec“ v Ljubljani ob petindvajsetletnici 1884—1908. Sestavil Anton Trstenjak. Natisnila „Učiteljska tiskarna“.

**„Slovenska Gospodinja“** bo izhajala še nadalje kot mesečnik, in sicer samostojno. Doslej je bila priloga „Našemu Listu“, ki je pa prenehal izhajati.

## Kulturno delo.

**+ Petindvajset let obrambnega dela.** Narodni jednota pošumavská slavi te dni petindvajsetletnico svojega uspešnega dela na polju narodne obrambe. S ponosom gleda društvo na preteklost, v kateri je v Šumavi proučevalo delo na obrambi češkega življa in uspešno paralizovalo delo nemškega Böhmervaldhunda, podpiranega s pruskimi markami.

**+ Prvo ljudsko knjižnico v Gabrju pri Celju** je otvoril klub slov. akad. v Celju. Knjižnica, ki se nahaja v „Sokolskem domu“, šteje 210 trdo vezanih knjig. Vsakdo si lahko za 2 vin. izposodi knjigo. Knjižnica posluje vsako nedeljo predpoldne.

## Politiški pregled.

**\* Državni zbor.** Med posameznimi parlamentarci se vodijo pogajanja glede parlamentarizacije ministrstva. K sedanji vladni večini nameravajo pritegniti Jugoslovane, češke klerikalce in del čeških agrarcev. Ker pa Jugoslovani za vstop v vladno večino zahtevajo svojega ministra-rojaka, čemer odločno nasprotujejo alpski Nemci in Lahji, je skoro izključeno, da bi bil mogoče kak aranžma z Jugoslovani. Zato se je že izprožila misel, da bi se za narode, ki nimajo svojih ministrov-rojakov, ustanovile posebne sekcije za narodne zadeve, ki bi naj bile podrejene ministrskemu predsedniku ali pa ministru notranjih poslov. Če se bodo ti načrti dali oživotvoriti, pokaže bodočnost.

**\* Proti italijanskemu vseučilišču.** Jugoslovanski poslanci izjavljajo, da bodo razpravo o italijanski pravni fakulteti z vsemi sredstvi zavirali tako v odseku kakor v zbornici, dokler se ne ustvari junktim med laško pravno fakulteto in ustanovitvijo slovenskega vseučilišča v Ljubljani. — Poslanec Gentili je izjavil: Italijani ne zahtevajo drugo, kakor da se jim povrne ono, kar so materialno že imeli in kar formalno še danes posedujejo. Zvezanje vprašanja ustanovitve italijanske pravne fakultete z zadevo slovenske univerze je popolnoma neutemeljena; če je že kdaj bil postavljen kak junktim brez pravega razloga, tedaj je to v tem slučaju. Vsakemu nepristranskemu sodniku mora biti takoj jasno, da zahteva po zopetni ustanovitvi visoke šole, ki de jure že obstoji, ni zahteva po ustanovitvi nove univerze.

**\* Dijete poslancev.** „Narodni Listy“ poročajo, da vlada nima namena, formalno odgoditi parlamenta, da bo torej zasedanje trajalo do jeseni. Poslanci bodo torej dobivali dijete, kakor se je tudi lani zgodilo, tudi preko poštice.

**\* Notarijat namerava v kratkem uvesti v Bosni in Hercegovini.**

**\* Pikantna afera sekijskega načelnika.** Budimpeštanski „A Nap“ objavlja zapisnik, podpisano od hrvaškega sekijskega načelnika za nauk in bogočastje pl. Mixicha, v katerem prosi dijurnista Horvata in njegovo soprogo za odpustjenje, ker je tej gospe v svoji uradni sobi, ko ga je prosila za mesto pisarice na pisalnem stroju, stavil sramotne poudbe ter jo je v ta namen opetovano tipal. Vsi listi hrvaško-srbske koalicije prinašajo krajše ali daljše izvadke iz zapisnika in zahtevajo v imenu javne morale kategorično in energično od vlade, naj natoči čistega vina o tej aferi. Posebno srdito napadajo ne le barona Raucha in sekijskega načelnika Mixicha, ampak tudi banskega svetnika Trnskega, ki ima biti ravno sedaj imenovan velikim županom v Požegi, ter šefa državne policije Sportiča, ki sta oba oni protokol podpisala kakor priči.

**\* Avstrija se officialno udeležila italijanske razstave.** „Agenzia Stefani“ poroča: Avstroogrski poslanik pri Kvirinalu, grof Lützow, se je podal k Tittoniju, da mu prijavlji, da se Avstro-Ogrska officialno udeležila razstave, ki bo v Rimu leta 1911.

## Vestnik.

Oglas. Dne 15. in 16. avgusta se bo vršila v Mariboru XXI. glavna skupščina „Zaveze avstr. jugoslov. učit. društev“. Da bo pripravljalnemu odboru mogoče, ukariti in pripraviti vse potrebno, prosimo častite sotrudiče, sotrudiče in druge osebe, da oglaš pri g. Miha Hrastu, lj.-šol. ravnatelju v Lelčersberg-Karčevini-Maribor vsaj do 20. julija a) udeležbo pri banketu, b) da se jim pri-skrbi prenočišče. Vsi na noge v proslavo 40-

letnice ljudskošolskega zakona, ki brusi uma svetle meče! V tovariško občevanje in spoznanje vsi na noge, ki se zavedate učiteljske kolegialnosti ter stanovske skupnosti.

Dobro došli v Mariboru!

Imenom učiteljskega društva za mariborsko okolico

Avgustin Požegar,  
t. č. načelnik.

Tudi ti, Brutus? Pod tem naslovom piše sobotni „Slovenec“: „Učiteljski Tovariš“ je zadnje mesece prelivala neštete solze, ker se mu menda vsi učitelji izneverjajo in prestopajo v „Slovensko Zvezo“. Mislili smo, da bo saj „Učiteljski Tovariš“ ostal svobodomiselnim banderi zvest in kot zadnji Mohikanec vztrajal na podrtih braniku svobodomiselnih idej. Pa smo se varali. Tudi „Učiteljski Tovariš“ prestopa v uvodnem članku 18. t. m. v klerikalni tabor in se slovesno odpoveduje vseh svojih svobodomiselnih grehov. Ni dolgo tega, je „Učiteljski Tovariš“ proslavljal shod „Svobodne Misli“ v Pragi; njegovi pristaši so poslali nanj celo oficijelne zastopnike in vrh tega še brzojavke, da nes pa „Učiteljski Tovariš“ noče biti več svobodomislec. Piše namreč: „Mi v šoli govorimo o Bogu, zunaj šole pa poudarjamo svojo svobodomiselnost v tem duhu“. Torej zdaj so liberalni učitelji svobodomisleci v božjem duhu! Kakšno je to svobodomiselnost, razlaga „Tovariš“ na zgledu iz Tirolskega. Nekje na Tirolskem je namreč bil svojčas učitelj, ki si je brez dovoljenja predstojnikov pustil rasti brado. Na povelje župnika je ni hotel odstraniti. Pa je prišel dekan inšpicirat šolo, pa je zgrabil učitelja pri očišči za brado in ga vlekel 15 korakov daleč. Učitelj pa se vkljub temu ni dal terorizirati, ampak je pustil svojo brado rasti in živi še danes srečen v krogu svojih otrok. Taki svobodomisleci bodo od zdaj tudi liberalni učitelji in bodo pred vedno naraščajočim klerikalizmom le na to gledali, da jim ne poruže njihovih lepih brad, kakor jo n. pr. ima tovariš Gangl. Drugače pa priznavajo „Tovariš“ odslej krščansko vero in njene nauke v polnem obsegu, da celo z duhovščino so se sprijaznili. Dočim so prej očitali v „Tovarišu“ vsak teden, da pretvarja Kristusove nauke in ni njih prava glasnica in so celo Cerkev napadali, da je Kristusovo vero falzificirala, pišejo danes: „Katoliška cerkev pod vidnim poglavarjem uči Njegov nauke prav lepo in natančno še danes“. Ni dolgo, je „Tovariš“ ves gorel za svobodno šolo in etični pouk brez vere, danes pa oznanja, da „se krasnih naukov, predpisanih po katekizmu, drži vedno in povsod brez izjeme, saj je rekel naš Učitelj, da ako pride angel z nebes vas drugače učiti, ne verjemite mu!“ Naš „Tovariš“ je torej vendar enkrat po dolgi duševni boji uklonil kakor Ohlodvig svojo ponosno glavo pred krstnim kamnom in čaka, da se ga sprejme v Cerkev. Ampak stvar ne bo šla tako gladko. Naš Učitelj, ljubi „Tovariš“ je namreč tudi to rekel: Varujte se tistih, ki pridejo k vam kakor volki v ovčji obleki! — Tako „Slovenec“. Mi na to brozgo, kakor so jo skuhal „Slovenec“ giftmišerji, ne odgovarjamo; to opravi naš člankar, če se mu bo zdelo vredno. Ampak vidi se, da smo s svojim člankom tako usekali „Slovenca“ po glavi, da se mu je še tisto malo pameti skisalo. — Prišli so že tako daleč v svoji neumni strasti, da so se začeli loviti za Ganglovo — brado! Ali naj si morda Gangl sedaj glešča lice po popovskem načinu, da se mu od takega prijemanja v bradi kaj ne zaredi?

**Zahvala.** Podpisano vodstvo se iskreno zahvaljuje slavni okrajni hranilnici in posojilnici v Idriji za velikodušno darilo 50 kron, ki jih je blagovolila darovati ubožni in učeči se mladini v Zireh. — Šolsko vodstvo v Zireh, 22. junija 1909.

Pavel Šile,  
šolski vodja.

**Iz sežanskega šolskega okraja** nam pišejo: V nedeljo, dne 20. junija se je vršilo slavnostno blagoslovljenje novega šolskega poslopja na Misljicah. Dolgo časa se je ljudstvo borilo za to, kar mu je najdražje, namreč za novo šolsko stavbo, ki je v resnici prav potrebna za tamošnje šolsko občino. Poprej so se poučevali otroci v tako slabih sobah, da je bilo strah. Ko so pa Misljicani dosegli vendar enkrat, kar so želeli, so hoteli ta dan blagoslovljenja v resnici praznovati. Prav lep dan je bil. Na slavnost je prihitel g. namestništveni svetnik Ant. Rebek z gospi in hčerko. Dalje so se udeležili te slavnosti c. kr. okr. šol. nadzornik, Matko Kante, učitelj-župan nakelski tov. Albin Štrekelj, učitelj — zastopnik učiteljskega — dež. poslanca tov. Josip Štrekelj, zastopnik učiteljskega tov. Anton Berginec, precej kolegov in koleginj in člana okr. šol. sveta g. Ant. Muha (mlajši) ter Iv. Duje. — Ni nam treba še pristavljati, da je prihitel navdušeni narod od vseh strani obširne šolske občine. Pred vhodom v vas je bil napravljen slavalok, pred katerim je čakala zbrana šolska mladina s tamošnjim šolskim voditeljem Francem Bolletom na čelu in velika množica naroda z domačo godbo. Ko je prišel pred slavalok gosp. c. kr. svetnik Ant. Rebek, ga je pozdravil v znesenih besedah tov. šol. voditelj, nakar se g. svetnik vidno ganjen na prelepem sprejemu zahvalil rekoč: „Ta prelep sprejem mi ostane vedno v spominu“. V imenu obširne občine je pozdravil učitelj-župan Albin Štrekelj z lepimi besedami vse došle goste. Nato je šolska mla-

dina zapela pesem „Dom slovenski“. Po petju je odšla mladina z vsemi došlimi gosti na sv. mašo. Po sv. maši je sledil slavnostni banket v novi šolski sobi. Vsi gostje so se divili okusnemu obedu in lepi prireditvi banketa, zakar ni štedil tov. Bolle ne truda ne stroškov. Okolo 3. ure popoldne se je vršilo blagoslovljenje. — Nato je prijel za besedo g. nam. svetnik pred zbranim narodom in šol. mladino. Pohvalil je navdušenost ljudstva do šole in njih požrtvovalnost pri prispevanju silnih robot. Narod je bil na govoru g. svetnika do solz ganjen. — Okolo pol 6. popoldne so se došli gostje razšli in odnesli s seboj najlepše spomine.

**Učiteljsko logaškega šolskega okraja** je imeto v sredo svojo uradno konferenco. Na dnevnem redu je bila volitev enega zastopnika učiteljskega v c. kr. okrajnem šolskem svetu. Kandidat narodno-naprednega učiteljskega je bil g. Leopold Punčuh, nadučitelj v Gor. Logatcu, Slomškariji pa so kandidirali gosp. Jos. Novaka, učitelja v Idriji. Agitacija zanj je bila jako živahna, vendar je sramotno propadel. Dobil je samo 9 glasov, g. Punčuh pa 49, 1 glasovnica je bila prazna. Živelogo logaško narodno-napredno učiteljsvo! V zgled naj boše ljubljanskim tovarišem!

**V popolnilo.** V zadnjem „U. T.“ v notici „Dne 17. junija“ je pozabil dotični poročevalec omeniti prelepega izdelka „Naše narodne pesmi“, ki ga je prebral pri učit. krožku v St. Petru na Krasu naš neumorno delavni tov. Janko Grad iz Košane. Pozival je tudi zbrano učiteljsvo, da pridno zbira pesmi, ki jih poje naš narod. Končno je obljubil priobčiti svoj spis v prihodnji številki „Popotnikov“. — Prvi bodoči učiteljski krožek se vrši tudi v St. Petru na Krasu, in sicer dne 4. oktobra popoldne.

**Kvišku! Tovariši maturantje iz 1. 1899! Na noge!** Zglasite se pri podpisnem — pismeno (ako ustmeno mi je še ljubše!) ali ne bi bili zadovoljni, da priredimo v letošnjih velikih počitnicah sestanek. Po mojem mnenju, bi bila Ljubljana kraj istega. Vzporedi: 1. Govor. (Zabavno poučen iz 10 letnega našega učiteljevanja.) 2. Dve, tri pesmice. 3. Prosta zabava. Vsa prireditve naj bi imela namen, da se po dolgi, dolgi ločitvi zopet utrdijo vezi starega prijateljstva in sklence praznovati 20 letnico. Da se ta sestanek res izvrši, prosim 1. naklonjenosti od gg. in gospodičen koleginj iz 1. 1899., 2. kolegalnosti od tovarišev 1899. in 3. prošim oba Jožeta, moje nekdanjo levo in desno roko: pomoči! „Bratje v kolo se vstopimo...!“ Geslo: Z. nas! Lokal: Ilirija!

Zdravko Mikuz,  
nekdanji predsednik, —?

**Kmetijska družba kranjska** ima svoj občni zbor dne 5. julija, t. j. prvi ponedeljek v juliju. Čas bi že bil enkrat, da pošljejo kmetje svoje zastopnike v odbor, ker teh strankarskih barantij more biti enkrat vendar konec. Da se nekaj pripravlja izrednega, kaže čas in dan, na katerega je občni zbor sklican. Želja kmetov je že stara, koliko predlogov se je v tem smislu že vložilo, da se vrše občni zbori spomladi, ko še pripušča čas, kmetu se odtegniti za pol dneva z domačije, ne pa v času, ko je največ dela. Iz odbora izstopijo sledeči gospodje Andrej Kalan, Josip Lenarčič, baron dr. Wurzbach, tov. Janko Žirovnik, dopolniti je pa tudi lansko nezasedeno mesto grofa Barba.

**Absolviranim slovenskim pravnikom** se nudi sedaj lepa prilika, dobiti si službo na Primorskem, kjer je sedaj veliko pomanjkanje posebno slovenskih praktikantov. Čez par mesecev postanejo avskultanti z adjutantom in potem čez dve leti že sodniki.

**Iz deželnega šolskega sveta kranjskega.** Imenovani so nadučitelji: Fortunat Lužar v Izlakah. Vinko Brus v Budanjah, Jožef Kobal v Grahovnu. — Dalje so imenovani: za Loški potok: Karolina Grile-Dostal, Senožec: Henrik Paternost, Planina pri Vipavi: Ana Dragatin, Zameško: Angela Grčar, St. Peter na Krasu: Ana Fajdiga, Doberniče: Marija Arh, Studeno: Marija Carli, na nemški šoli za deklice v Ljubljani: Marija Detela, na drugi mestni šoli za dekče v Ljubljani: Avgust Pirc, katehet v Ljubljani: Evgen Legat, Toplice pri Zagorju: Ivana Simončič, Velike Lašče: Ana Fink-Sušljaj, Postojna: Leopold Bähler, Škofja Loka: Ivan Planecki in Josip Lampe, St. Gotard: Viljem Rožič, Peče: Angela Cenčič, Cerklje: Anton Lomšek, Soostro: Ana Bizjak, Ig: Albina Rupnik, Bukovšica: Ivana Mrhar, Predvor: Angela Miklavčič, Višnja gora: Friderik Drmelj. — Prestavljeni so: Janko Žirovnik iz St. Vida pri Ljubljani v Borovnico, Janez Perko iz Suhorja v Sent Lenard nad Škofjo Loko, Karel Pikel iz Mirne peči na Suhor. — Pokoj se dovoli Jožefu Pintarju na Grosupljem in A. Požarju na Dobrovi. — Strokovni učitelj na meščanski šoli v Postojni je postal J. Lahajnar. — Šola v Bukovju se razširi v dvorazrednico, šola na Ježici v trirazrednico. — Rekurzu občine in krajnega šolskega sveta v Tunjicah zaradi zgradbe novega šolskega poslopja je deželni šolski svet toliko ugodil, da se odloži zgradba do leta 1918, dotedaj pa nabira denar za letno doklado.

**Naročajte in širite naš list!**

## Listnica uredništva.

Ivan Matelliš, učitelj v Hudi južni: Izjavljam, da niste Vi pisali o zborovanju „Tolmiskega učit. društva“ v 25. šte. našega lista in da z dotičnim dopisom niste v nobeni zvezi. — V Istro: Za danes dospelo prepozno.

**Pripravljajte se na „Zavezino“ skupščino v Mariboru.**

## Zahvala.

Odbor podpisanega društva izreka tem potom najiskrenejšo zahvalo vsem onim, ki so pripomogli, da je uspel koncert na korist „Učiteljskega konvikta“ dne 19. pret. m. v Kranju tako nepričakovano lepo in sijajno. Prav posebno se zahvaljuje g. pevovodju Vilku Rusu za njegov neumorni trud in delo, vsem damam pevkam in gg. pevcem za prelepo petje; gospe Anici Pirnatovi, gg. Karlu Mahkoti, Oskarju Devu, Stanku Sajovicu za prekrasno petje, umetno spremljevanje in in goslanje, prva je prepustila tudi svoj glasovir v poljubno uporabo; sl. godbenemu društvu „Sloga“ in pevskega zboru „Narodne Čitalnice“ v Kranju ter odboru „Sokola“ za prepustitev Sokolske dvorane; gospodičnima Janji Miklavčičevi in Idi Maljjevi za razprodajo vstopnic; vsem dragim in milim gostom ter cenjenemu občinstvu kranjskemu, ki je počastilo v tako mnogobrojnem številu koncert.

Odbor „Učiteljskega društva za kranjski solski okraj“.

Našim rodbinam priporočamo 18

- Kolinsko cikorijo -

Slavnemu učiteljsvu in ostalemu občinstvu se priporoča za obilen obisk

**gostilna „pri Jurju“**

na Dolenjski cesti

(v bližini dolenjskega kolodvora).

Priznana izborna vina, dobra kuhinja, lep senčnat vrt, steklen salon.

Točna postrežba, nizke cene!

Z odličnim spoštovanjem

**Jurij Marenče,**

87 10—3 gostilničar.

**Anton Šarc**

Ljubljana, Sv. Petra cesta 8.

Specialna trgovina za opreme nevest.

Moško, žensko, otroško in perilo za novorojence se po meri izdeluje solidno in najceneje. — Platno vseh širin za telesno in posteljno perilo, namizni prtji, serviete, garniture za kavo, bele in barvaste, brisalke, žepni robci, brisalne rute, šifon, širting, kreton, batist itd. itd.

Najnovije modele za perilo radi pokažemo na ogled. — Švicarske vezene.

Strogo solidno blago. Nizke stalne cene.

Gg. učiteljem in njih rodbinam 5% popusta.

**Svetlolikalnica:**

23 42—28 **Kolodvorske ulice št. 8.**

Prva avstro-ogr. c. in kr. priv. amerikska

**tovarna Cottage-Organs in**

**orgelj-harmonijev.**

36  
52 23

Najboljše

**orgelj-harmonije**

obeh sistemov izdeluje in pošilja najceneje

**RUDOLF PAJKR**

& Komp.,

Kraljevi gradec št. 120

(Češko).

Zaloge: Dunaj, Praga, Budimpešta.

Harmonije na pendel obih sistemov in vseh velikosti, z natančno orgeljsko mensuro za cerkve, semenišča in kot orglje za vajo.

Pošilja se poštne prosto do zadnje železniške postaje. Gospodom učiteljem visok rabat. Delna odplačila od 8 K dalje.

**Cenovniki gratis in franko.**